GRAS ADVIES
GROEN
RECREATIE
SPORT

Rapportage Aanvullend soortenonderzoek

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers te Terneuzen
P06231

Versie: 1.0

Colofon		
Titel	Rapportage Aanvullend soortenonderzoek	
	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers te Terneuzen	
Projectcode	P06231	
Versie	1.0	
Datum	30-10-2024	
Opdrachtgever	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) Rijnstraat 8, 2515 XP te 's-Gravenhage Postbus 30203, 2500 GE te 's-Gravenhage	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email	[redacted]	
Website	https://grasadvies.nl/	
Telefoon	[redacted]	

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
1 Inleiding 4
2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling 6
2.1 Gebiedsbeschrijving 6
2.2 Beoogde ontwikkeling 9
3 Wettelijk kader 10
3.1 Beschermde gebieden (artikel 2.44, lid 5 Ow): 11
3.2 Houtopstanden (artikel 11.111 Bal) 11
3.3 Beschermde soorten 11
3.3.1 Vogelrichtlijn soorten (artikel 11.37 Bal) 11
3.3.2 Habitatrichtlijn soorten (artikel 11.46 Bal) 12
3.3.3 Overige soorten (artikel 11.54 Bal) 12
3.4 Invulling van de zorgplicht 13
4 Onderzoeksmethodiek 14
4.1 Algemene onderzoeksmethode 14
4.2 Soort specifieke onderzoeksmethoden 15
5 Resultaten 16
5.1 Vleermuizen 16
6 Conclusies 18
Bronnen 19

Samenvatting

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is voornemens om aan de Handelspoort 1 te Terneuzen een AZC te realiseren. Hierbij zal het parkeerterrein opnieuw worden ingericht en zal het gebouw inpandig worden verbouwd.

Om in het kader van ruimtelijke ontwikkeling te voldoen aan de Omgevingswet, heeft GRAS Advies op verzoek van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een aanvullend soortenonderzoek uitgevoerd op bovengenoemde locatie. Dit aanvullend onderzoek vloeit voort uit de resultaten van een eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna (GRAS Advies, 2024). Het geeft uitsluitsel over de mogelijke aanwezigheid van de wettelijk beschermde vleermuissoorten en hun essentiële habitatfuncties in het projectgebied. Het beoordeelt of deze soortgroep en hun functioneel leefgebied negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep en of verbodsbepalingen mogelijk worden overtreden.

Met deze kennis is onderbouwd of de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk een omgevingsvergunning of andere maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

1 De aanwezigheid van vleermuissoorten kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

2 Het projectgebied maakt mogelijk deel uit van het leefgebied voor diverse (zang)vogels (GRAS Advies, 2023). Nesten van broedvogels mogen niet worden verstoord. Verstoring wordt voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, maatregelen te nemen zodat nesten geen hinder ondervinden, of een broedvogelinspectie en vrijgave te laten plaatsvinden vóór aanvang van desbetreffende werkzaamheden.

3 De aannemer, maar ook alle medewerkers; als in iedereen, behoud te allen tijde zijn of haar zorgplicht: De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

1 Inleiding

In opdracht van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft GRAS Advies een aanvullend soortenonderzoek Omgevingswet uitgevoerd aan de Handelspoort 1 te Terneuzen. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is voornemens om hier AZC te realiseren waarbij het parkeerterrein opnieuw wordt ingericht en het gebouw inpandig wordt verbouwd.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen verplicht de Omgevingswet te toetsen of aanwezige beschermde plant- en diersoorten geen negatieve effecten ondervinden van de beoogde ontwikkeling. Eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (quickscan) naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna op de bovengenoemde locatie (GRAS Advies, 2024), kon de aanwezigheid van de volgende soortgroep niet uitsluiten:

- Vleermuizen

Op basis hiervan is nader onderzoek naar deze soorten(groep) verricht. Dit aanvullende soortenonderzoek geeft uitsluitsel over de aanwezigheid of afwezigheid van bovengenoemde soort(groep) en adviseert over de te nemen vervolgstappen. Het onderbouwt of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk verbodsbepalingen worden overtreden en een vergunningsaanvraag op basis van een flora- en fauna-activiteit en/of andere maatregelen noodzakelijk zijn.

Aanvullend soortenonderzoek is een uitgebreid en afgestemd soortgericht onderzoek. Het bestaat uit een bureaustudie en meerdere veldinventarisaties waarbij onderzoeksmethoden en richtlijnen uit erkende en soort specifieke kennisdocumenten en/of soortprotocollen worden toegepast. Met inachtneming van wettelijke kaders, de kenmerken van de beoogde ontwikkeling en de gerelateerde werkzaamheden wordt beoordeeld of aanwezige soorten, hun functioneel leefgebied en essentiële habitatfuncties negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep.

Indien een vergunningsaanvraag of andere ecologische maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk worden geacht, kan GRAS Advies adviseren en begeleiding bieden in het vervolgtraject.

Verspreidingsgegevens
In dit rapport is informatie verwerkt afkomstig uit de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze informatie mag (zolang de datavoorziening niet open en toegankelijk is) zonder toestemming van BIJ12 niet worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt.

Indien relevant zal GRAS Advies verspreidingsgegevens die zijn verkregen door veldinventarisaties binnen en/of rondom het projectgebied na een periode van 2 jaar openbaar maken binnen de omgeving van de NDFF.

Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend soortenonderzoek Omgevingswet en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Het is onlosmakelijk verbonden aan het verkennend onderzoek (quickscan) Flora en Fauna AZC te Terneuzen (GRAS Advies, 2024). GRAS Advies adviseert, indien van toepassing, uitkomsten als verplichting vast te leggen voor de uitvoerende partij.

Gebiedskenmerken van het huidige projectgebied en een globale beschrijving van de beoogde ontwikkeling zijn opgenomen in Hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft een beknopte samenvatting van het relevante wettelijk kader, gevolgd door de toegepaste onderzoeksmethodiek in Hoofdstuk 4. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in Hoofdstuk 5. Hier worden alle relevante soorten beschreven die mogelijk voorkomen, inclusief het effect van de beoogde ontwikkeling op deze soorten en hun functionele leefgebied. De conclusies zijn opgenomen in Hoofdstuk 6 waarin de belangrijkste resultaten, mogelijke maatregelen en vervolgstappen worden samengevat.

Reikwijdte en beperkingen
Dit aanvullend soortenonderzoek richt zich tot het is hoofdstuk 3 benoemd wettelijk kader. Informatie met betrekking tot gebiedsbescherming, houtopstanden en stikstof vallen buiten de scope van dit onderzoek.

De ecologen van GRAS Advies spannen zich maximaal in om onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en/of fauna.

Momenteel bestaan er geen landelijke richtlijnen betreft de geldigheidsduur van aanvullende soortenonderzoeken. Desalniettemin kan bevoegd gezag hieraan een termijn koppelen en actuele gegevens vereisen. Doorgaans wordt een termijn van 3 jaar aanbevolen. GRAS Advies adviseert daarom de termijn van 3 jaar niet te overschrijden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en hun functioneel leefgebied leiden.

2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling

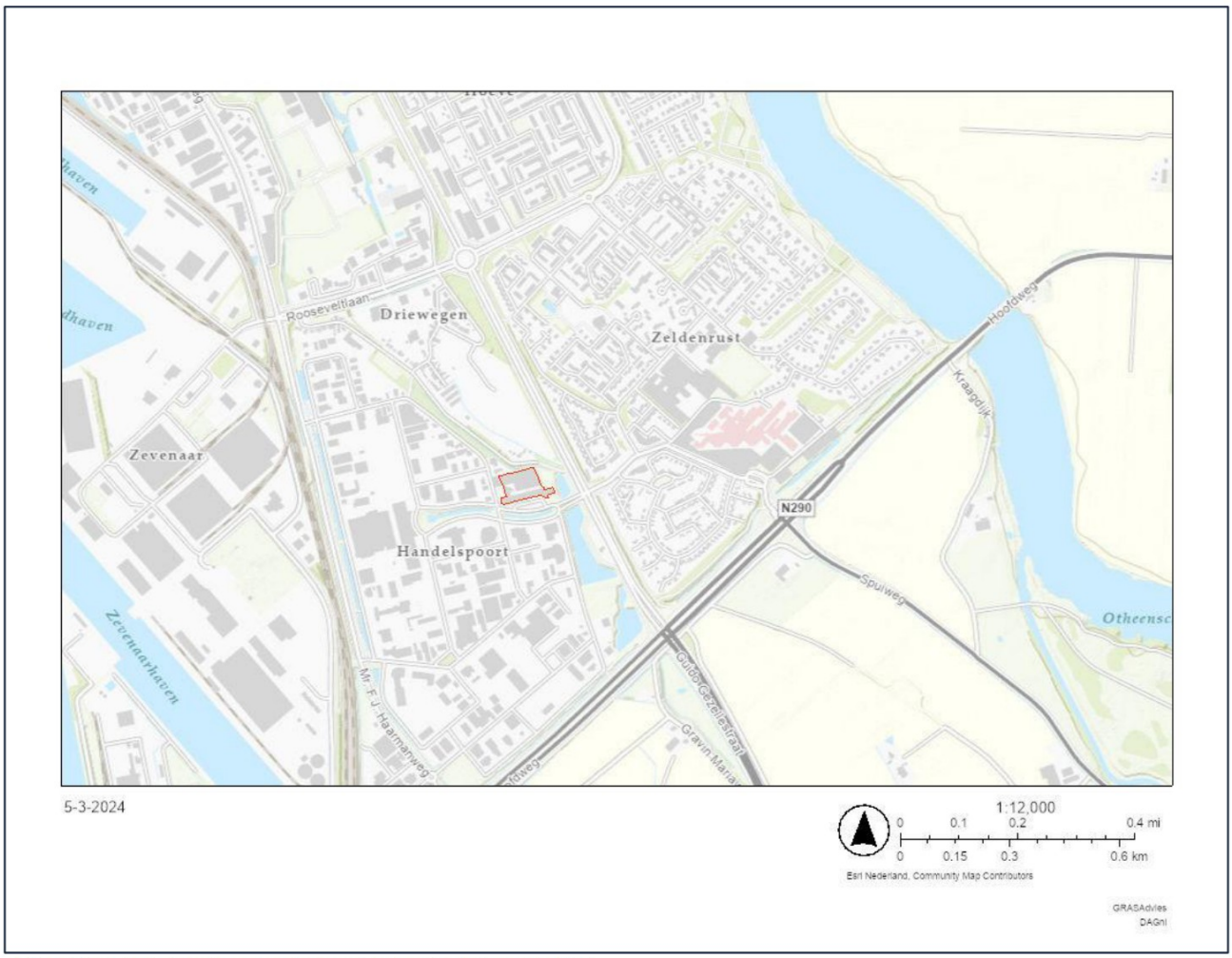
2.1 Gebiedsbeschrijving

Gegevens

Adres: Handelspoort 1
Plaats: Terneuzen
Gemeente: Terneuzen
Provincie: Zeeland

Locatie en omgeving

Het projectgebied bevindt zich in het industriegebied in het zuidelijke deel van de stad Terneuzen. Ten noorden van het projectgebied ligt een fietspad met daarachter de woonwijk Driewegen. Naast het gebouw is de drukke Guido Gezellestraat aanwezig welke van het projectgebied gescheiden wordt door enkele waterpartijen. Achter deze weg liggen winkels en woningen, gevolgd de Otheense kreek. Het industriegebied waar het projectgebied zich bevindt, gaat aan de zuid- en westzijde enkele honderden meters verder tot aan de Hoofdweg (N51) en een spoorweg. Hierachter bevindt zich gebied met een meer landelijk open karakter aan de zuidelijke kant en meerdere terminals en havens ten westen van het projectgebied. Afbeelding 2.1 toont de ligging van het projectgebied.

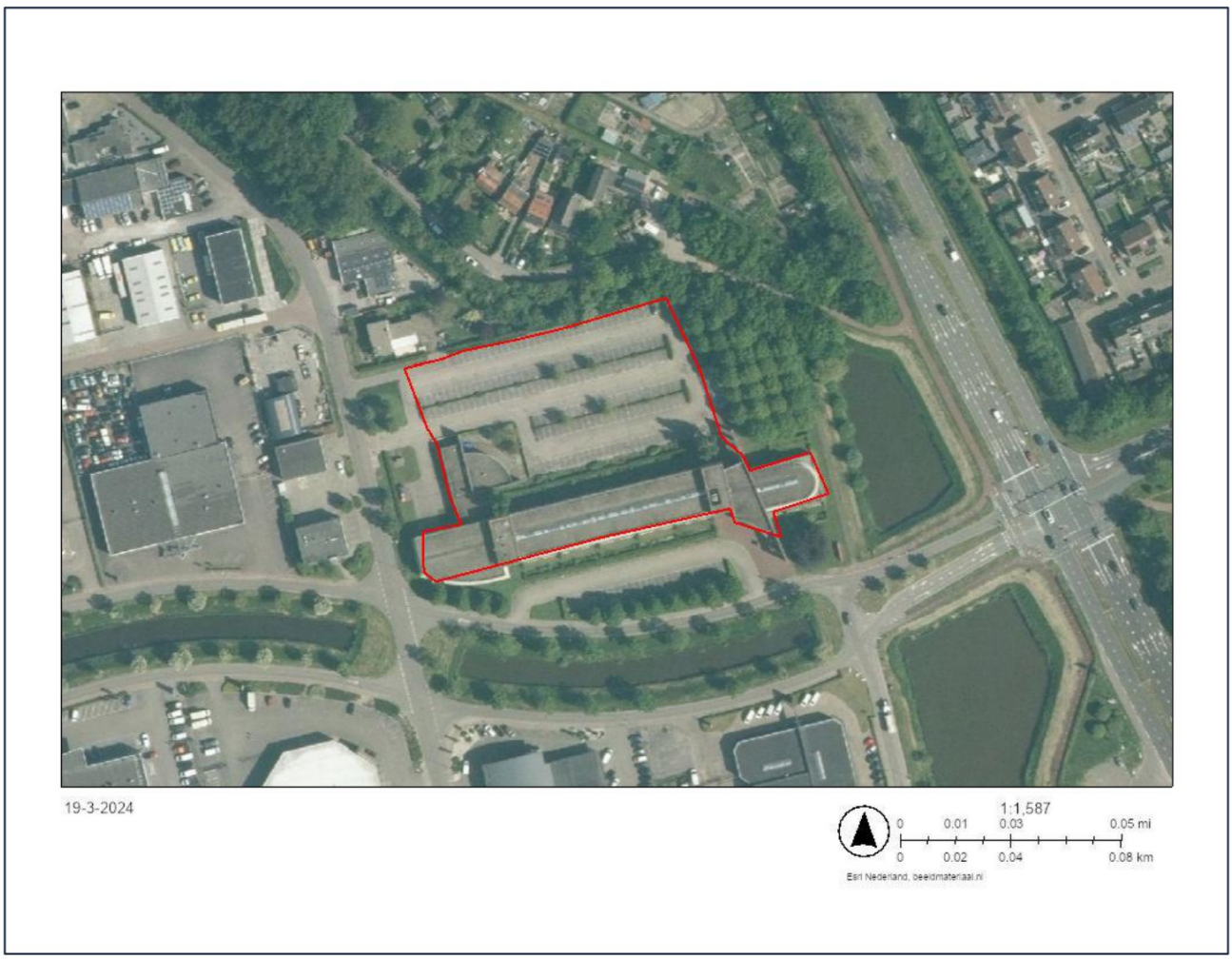

Afbeelding 2.1: Ligging van het projectgebied (rood kader).

Terrein en kenmerken

De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. **16.250** m^2. Afbeelding 2.2 toont een luchtfoto van het projectgebied, inclusief begrenzing. Het terrein wordt bepaald door bebouwing aan de zuidzijde en een ruim parkeerterrein aan de noordzijde. Afbeelding 2.3 en Bijlage 1 geven een impressie van het projectgebied.

Het pand is gebouwd in 1993 en bestaat uit meerdere aaneengesloten secties en een plat dak zonder grind. Aan de zuidkant van het gebouw liggen 24 parkeervakken. Achter deze parkeervakken is een beukenhaag gelegen, gevolgd door een rij van 8 beuken (*Fagus sylvatica*). Zowel de parkeervakken als de haag en 8 beuken vallen buiten de geplande ontwikkeling. Ten noorden van het gebouw zijn meerdere parkeervakken in 6 rijen aanwezig. Tussen de parkeervakken staan buxushagen met enkele jonge wilgen (*Salix spp.*). Op de grens van het parkeerterrein naar naastgelegen percelen staat een ligusterhaag welke doorloopt tot een bosschage van beuken, zomereik (*Quercus robur*), gewone vlier (*Sambucus nigra*), ruwe berk (*Betula pendula*) en witte abeel (*Populus alba*). Deze bosschage eindigt naast een waterpartij met enkele knotwilgen en een schietwilg (*Salix alba*). De ondergroei rondom het projectgebied bestaat voornamelijk uit klimop (*Hedera helix*), speerdistel (*Cirsium vulgare*), Engels raaigras (*Lolium perenne*), madeliefjes (*Bellis perennis*) en hondsdraf (*Glechoma hederacea*).

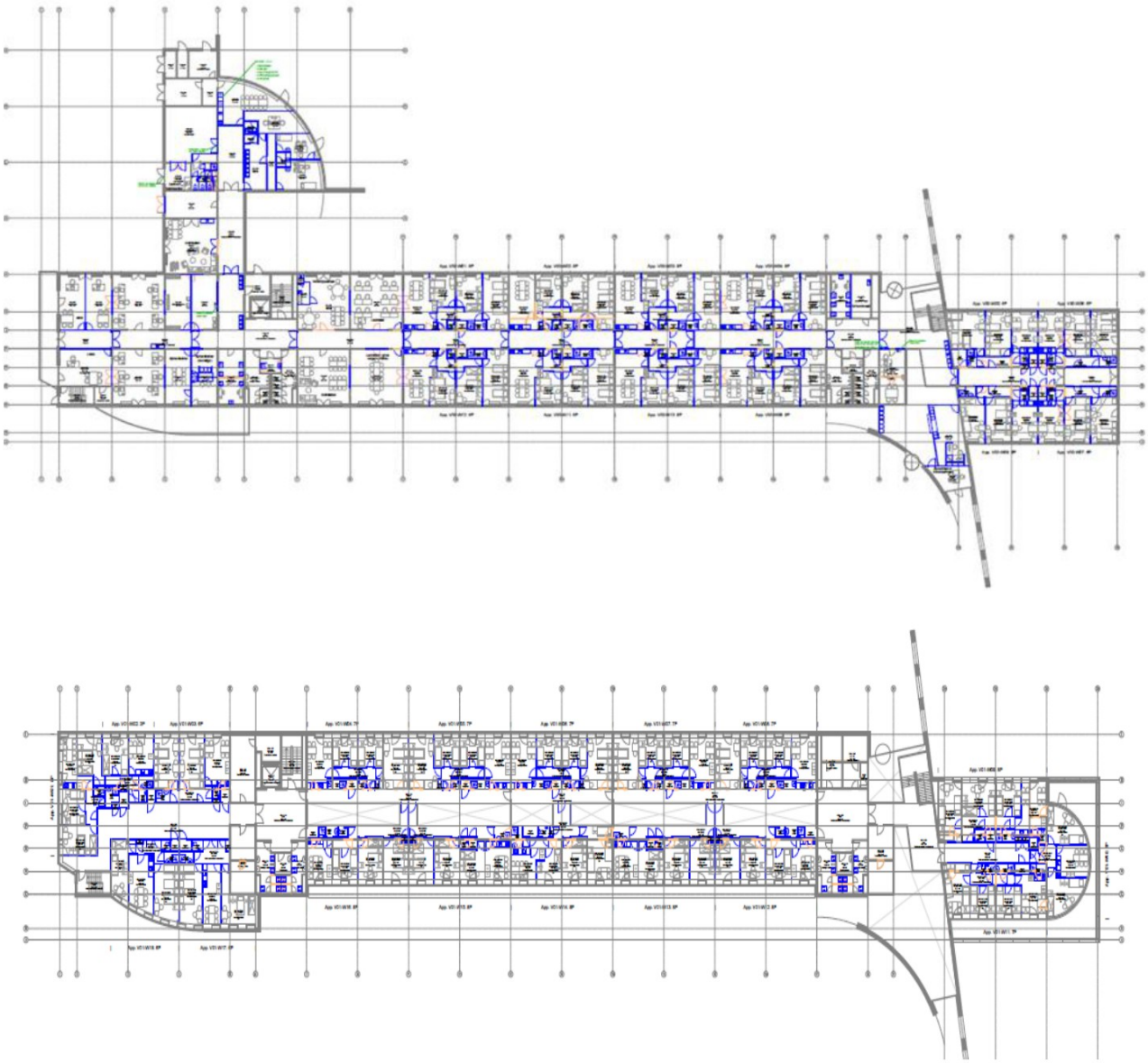
Afbeelding 2.2: Luchtfoto met begrenzing van het projectgebied (rood kader).

Afbeelding 2.3: Impressie van het projectgebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is voornemens om een AZC te realiseren waarbij het parkeerterrein opnieuw wordt ingericht. Hier wordt een deel van de parkeerplaatsen verwijderd ten behoeve van recreatie/sportveldjes. Het pand zelf wordt van binnen verbouwd tot woonruimtes, kantoorruimtes en een deel kinderdagopvang (Afbeelding 2.4). De exacte planning van de uitvoering is momenteel nog niet bekend.

Afbeelding 2.3. Impressie van de toekomstige situatie.

3 Wettelijk kader

Vanaf 1 januari 2024 is de omgevingswet van kracht. Deze wet ziet toe op de bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving door middel van zorgplichten. Er is een algemene zorgplicht van kracht die te allen tijde geldig is voor iedereen.

De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In de praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

Zorgplicht
In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de beoogde ontwikkeling, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024).

Daarnaast zijn speciale zorgplichten vastgesteld ter bescherming van gebieden, soorten, houtopstanden en landschapselementen. Wanneer speciale zorgplichten zijn vastgesteld, gaan deze voor de algemene zorgplicht. Speciale zorgplichten kunnen op meerdere niveaus uitgewerkt zijn en staan onder meer vastgelegd in programma’s (Rijksniveau), waterschapverordeningen (waterschapniveau), omgevingsvisies en aanvullende provinciale verordeningen (provinciaal niveau) en omgevingsplannen (gemeentelijk niveau).

Invasieve exoten kunnen een bedreiging vormen voor inheemse planten en dieren. Indien schadelijke exoten in het projectgebied aanwezig zijn, dienen deze bestreden te worden. Het bestrijden van invasieve exoten valt onder de algemene zorgplicht. Er kunnen ook speciale zorgplichten met nadere bestrijdingsmethoden zijn uitgewerkt.

Onderzoekverplichting en omgevingsvergunningen
Er is en onderzoekverplichting ingesteld die de initiatiefnemer verplicht om te onderzoeken of er sprake kan zijn van schadelijke handelingen voor de natuur. Als er sprake is van schadelijke handelingen dient een vergunning aangevraagd te worden via het digitaal stelsel omgevingswet (DSO).

Als er meerdere vergunningen nodig zijn kan de initiatiefnemer ervoor kiezen deze vergunningen gezamenlijk aan te vragen of allemaal los van elkaar aan te vragen. Indien er meerdere vergunningen worden aangevraagd zal het laagste overheidsorgaan de aanvraag uit het DSO behandelen. Het overheidsorgaan dat de aanvraag ontvangt kan echter, met wederzijdse instemming, de beslisbevoegdheid overdragen aan een ander overheidsorgaan.

3.1 Beschermde gebieden (artikel 2.44, lid 5 Ow):

De bescherming van gebieden is onderverdeeld in drie categorieën: Natura-2000 gebieden, Natuur Netwerk Nederland (NNN) en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Natura 2000
Voor activiteiten die effect hebben op beschermde gebieden dient een omgevingsvergunning N2000-acticiteiten te worden aangevraagd.

NNN gebieden
Voor activiteiten die effect hebben op NNN-gebieden en niet passen binnen de huidige bestemming dient een omgevingsvergunning omgevingsplan-activiteit aangevraagd te worden.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen
In de provinciale omgevingsvisies en verordeningen en in de gemeentelijke omgevingsplannen kunnen bijzondere natuurgebieden en landschappen zijn aangewezen. Een voorbeeld hier van zijn beschermde kleine landschapselementen van provincie Utrecht en Landgoed Overcingel in Assen dat is aangewezen als provinciaal natuurgebied.

3.2 Houtopstanden (artikel 11.111 Bal)

De bescherming van houtopstanden is onderverdeeld in twee categorieën: binnen de vastgestelde bebouwingscontour houtkap (dit valt onder de gemeente) of buiten de bebouwingscontour houtkap. Buiten de bebouwingscontour houtkap is een houtopstand beschermd als deze uit meer dan 1000m^2 (10 are) bestaat of uit een rijbeplanting van 21 bomen of meer. Voor beschermde houtopstanden geldt een meldingsplicht.

3.3 Beschermde soorten

De bescherming van soorten is verdeeld in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en overige soorten. Voor activiteiten die effect hebben op beschermde soorten dient een omgevingsvergunning flora- en fauna activiteiten te worden aangevraagd (art. 5.1 ow). De specifieke zorgplichten ten aanzien van deze beschermde soorten staat beschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

3.3.1 Vogelrichtlijn soorten (artikel 11.37 Bal)

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning flora en fauna activiteit de volgende schadelijke handelingen te verrichten:

- Artikel 11.37 lid 1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten geldt voor:
  a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
  b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
  c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
  d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
- Artikel 11.37 lid 2. Het verbod geldt niet, als:
  a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
  b. de activiteit uitvoering geeft aan: 1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
  2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
- Artikel 11.37 lid 3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

3.3.2 Habitatrichtlijn soorten (artikel 11.46 Bal)

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning flora en fauna activiteit de volgende schadelijke handelingen te verrichten:

- Artikel 11.46 lid 1.Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
  a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
  b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
  c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
  d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
  e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
- Artikel 11.46 lid 2. Het verbod geldt niet als:
  a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
  b. de activiteit uitvoering geeft aan:
    1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
    2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
- Artikel 11.46 lid 3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

3.3.3 Overige soorten (artikel 11.54 Bal)

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning flora en fauna activiteit de volgende schadelijke handelingen te verrichten:

- Artikel 11.54 lid 1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
  a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
  b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
  c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
- Artikel 11.54 lid 2. Het verbod geldt niet als:
  a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
  b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
  c. de activiteit deel uitmaakt van:
    1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
    2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Deze handelingen mogen alleen plaats vinden indien er geen mogelijke alternatieven zijn, indien er een dwingende reden is (wettelijk belang) en wanneer er passende maatregelen en voldoende compensatie wordt aangeboden voor de beschermde soort.

Indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode kan een vrijstelling van de vergunningplicht gelden.

3.4 Invulling van de zorgplicht

Broedende vogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd en er dient zorg gedragen te worden voor broedende vogels, zodat deze niet verstoord worden en geen (nadelig) effect ondervinden van de geplande werkzaamheden. Voor vogelsoorten die ieder jaar een nieuw nest bouwen geldt dat nesten beschermd zijn zolang de broedperiode van de soort duurt. Dit houdt in dat de nesten beschermd zijn vanaf de eerste aanzet van nestbouw, tot het moment dat het laatste jong het nest verlaten heeft.

4 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek wordt uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling een mogelijk significant negatief effect heeft op (wettelijk) beschermde plant- en diersoorten. Hiervoor is het noodzakelijk om aanwezige soorten vast te stellen en locaties van habitatfuncties te bepalen. De door GRAS Advies gehanteerde onderzoeksmethodiek is globaal onder te verdelen in 3 stappen.

4.1 Algemene onderzoeksmethode

Bureauonderzoek

Voor relevante datavisualisatie, projectinformatie en soorteninformatie is onder andere Rapportage Quickscan Flora en Fauna AZC te Terneuzen, versie 1.0 (GRAS Advies, 2024) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens overgenomen en aanvullende informatie verzameld over:

- locaties van habitatfuncties van mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- gebiedskenmerken en mogelijke huidige ruimtelijke en ecologische veranderingen;
- soort specifieke verspreidingsgegevens (indien van toepassing) waaronder werkgroepen, broedgegevens en verspreidingsatlassen;
- geschikte onderzoeklocaties.

Mogelijke aanwezigheid van soorten, locaties van soort specifieke/gebonden gebiedsfuncties en de locaties waar de trefkans van de te onderzoeken soorten het hoogst zijn, worden hiermee bepaald. Aan de hand van deze gegevens zijn soort specifieke onderzoeksmethoden vastgesteld en veldonderzoeken gepland

Veldonderzoek

Soortgerichte onderzoeken zijn in en rondom het projectgebied uitgevoerd. De door GRAS Advies gehanteerde veldonderzoeksmethodiek is (indien beschikbaar) conform aanbevolen methoden en richtlijnen, beschreven in erkende soort specifieke kennisdocumenten en protocollen. Onderzoek vereist doorgaans meerdere veldbezoeken en onderzoeksperioden zijn veelal verbonden aan vaste perioden. GRAS Advies combineert waar mogelijk soort specifiek onderzoek om zodoende veldbezoeken te beperken. In paragraaf 4.2 worden de soort specifieke onderzoeksmethoden beschreven. Tabel 4.1 toont alle data en specificaties van veldbezoeken.

Tabel 4.1: Data en specificaties veldbezoeken.

Datum	Soort	Tijd	Aantal onderzoekers	Weersomstandigheden	Reden veldbezoek / onderzoek
21-6-2024	Vleermuizen	21:49-00:19	2	14ºC, wind ZW 2 Bft, onbewolkt, droog	Kraam- en zomerverblijven
22-6-2024	Vleermuizen	03:05-05:35	2	14ºC, wind W 3 Bft, licht bewolkt, droog	Kraam- en zomerverblijven
11-7-2024	Vleermuizen	21:42-00:12	2	16ºC, wind N 1 Bft, licht bewolkt, droog	Kraam- en zomerverblijven
23-8-2024	Vleermuizen	21:45-00:15	2	18ºC, wind ZW 2 Bft, licht bewolkt, droog	Paar- en verblijven met milde winterfunctie
20-9-2024	Vleermuizen	20:45-23:15	2	14ºC, wind O 2 Bft, licht bewolkt, droog	Paar- en verblijven met milde winterfunctie
21-9-2024	Vleermuizen	23:45-02:15	2	14ºC, wind O 2 Bft, licht bewolkt, droog	Paar- en verblijven met milde winterfunctie

Analyse
Na afronding van veldonderzoeken worden gegevens zoals velddata, waarnemingen en bevindingen verzameld. De analyse van deze gegevens bestaat uit:
- bepalen soort en aanwezigheid;
- bepalen locaties (essentiële) habitatfuncties;
- beoordelen kenmerken van beoogde ontwikkeling (zoals duur, periode, invloedsfeer);
- beoordelen effecten beoogde ontwikkeling op aanwezige soorten en habitatfuncties;
- bepalen mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.

GRAS Advies is een ecologisch adviesbureau en voert verkennend veldonderzoek uit volgens geldende soortprotocollen. De deskundige ecologen van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

4.2 Soort specifieke onderzoeksmethoden

Onderstaande beschrijft de gehanteerde soort specifieke onderzoeksmethoden. Hoofdstuk 4, Tabel 4.1 geeft een overzicht van alle veldbezoekspecificaties.

Vleermuizen
Alle vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn. Verblijfplaatsen zijn doorgaans te vinden in holten, kieren en andere openingen in bomen of gebouwen. Vleermuizen komen bijna overal voor en prefereren gesloten tot halfopen landschap waar ze in de beschutting van opgaande elementen foerageren langs een vast netwerk van lijnvormige structuren zoals kanalen, lanen, tuinen, boomkruinen, bebouwing en waterpartijen.

Uit het verkennend onderzoek is gebleken dat er geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen binnen het projectgebied. Hiernaast is wel een vliegroute aangetoond van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Onderzoek wordt uitgevoerd om het aantal en de soort vast te stellen en om gebiedsfuncties (foerageergebied, vliegroute en verblijfplaats) te bepalen. Van een eventuele verblijfplaats kan worden vastgesteld of het een zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf betreft. Hoofdstuk 4, tabel 4.1 toont de veldbezoekspecificaties. De methodiek gehanteerd door GRAS Advies is conform het protocol voor vleermuisinventarisaties Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging (2021) en de soort specifieke kennisdocumenten van BIJ12. Het vleermuisprotocol hanteert de volgende richtlijnen:
- Een voorjaarsonderzoek om een mogelijke functie als zomer- en/of kraamverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 3 bezoeken tussen 15 mei en 15 juli, waarvan minimaal één ’s ochtends en één in juni. Mogelijke vliegroutes en foerageergebied wordt ook tijdens deze periode vastgesteld.
- Een najaarsonderzoek om een mogelijke functie als paar- en/of winterverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken tussen 15 augustus en 1 oktober.
- Een onderzoek naar de aanwezigheid van (massa)winterverblijfplaatsen. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken tussen 1 augustus en 10 september met tenminste 10 dagen tussen beide locatiebezoeken.
- Minimaal een periode van 20 dagen tussen veldonderzoeken in het voor- en najaar m.u.v. (massa)winterverblijfplaatsen. De begin- en eindtijd is in de regel tot 2 uur na zonsondergang en vanaf 2 uur voor zonsopkomst. Bij paarverblijfplaatsen is dit doorgaans vanaf 1 uur na zonsondergang of tot zonsopkomst met minimaal één bezoek rond middernacht.
- Exacte planning omtrent vleermuisonderzoek is soort specifiek en is afgestemd op de te verwachte soorten. Indien bijzondere soorten aanwezig zijn, kan eerdergenoemde onderzoekstijd worden verlengd door eerder te starten of later te eindigen.
- Tenminste 75% van het te observeren object moet worden overzien tijdens onderzoeken die gericht zijn op habitatfuncties.

Voor het onderzoek naar vleermuizen aan de Handelspoort 1 te Terneuzen zijn 6 veldbezoeken afgelegd. Tijdens veldbezoeken wordt geïnventariseerd op geluid en zichtwaarnemingen en is gebruik gemaakt van Ultrasone microfoons (Echo Meter Touch 2 Pro). Ultrasone geluiden zijn hiermee hoorbaar, opneembaar en analyseerbaar.

5 Resultaten

Hoofdstuk 5 behandeld welke beschermde soorten mogelijk voorkomen in en rondom het projectgebied, welke habitatfuncties aanwezig en essentieel zijn, en wat de verwachte negatieve effecten op deze functies zijn als gevolg van de beoogde ontwikkeling. Soorten en functies zijn opgenomen op basis van het eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (GRAS Advies, 2024). De aanwezigheid van habitatfuncties; in hoeverre deze essentieel zijn voor de aanwezige soort en het negatief effect op deze functie als gevolg van de beoogde ontwikkeling, is gebaseerd op resultaten verkregen tijdens dit onderzoek. Onderstaande paragrafen geven per soort(groep) de resultaten weer.

5.1 Vleermuizen

Waargenomen soorten
Tijdens de onderzoeken in het voorjaar is de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) foeragerend en overvliegend waargenomen in het projectgebied. Het ging hierbij om licht foeragerend- en overvliegend gedrag. Andere vleermuissoorten zijn niet waargenomen.

In het najaar is ook de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) foeragerend en overvliegend waargenomen binnen de grenzen van het projectgebied.

Verblijfplaatsen
Tijdens de veldbezoeken in zowel het voorjaar en zomer als het najaar zijn er geen verblijfplaatsen vastgesteld binnen de grenzen van het projectgebied.

Kraamverblijfplaatsen
Tijdens de veldbezoeken in het voorjaar en zomer zijn geen vleermuizen gedetecteerd die gebouw gebonden gedrag vertoonden. De aanwezigheid van een zomerverblijfplaats binnen de grenzen van het projectgebied is hiermee uitgesloten.

Zomerverblijfplaatsen
Tijdens de veldbezoeken in het voorjaar en zomer zijn geen vleermuizen gedetecteerd. De aanwezigheid van een zomerverblijfplaats binnen de grenzen van het projectgebied is hiermee uitgesloten.

Paarverblijfplaatsen
In het najaar zijn geen waarnemingen gedaan van vleermuizen die wijzen op de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen binnen het projectgebied. Er zijn geen in- en/of vliegende vleermuizen waargenomen of vleermuizen met balts- en of gebouw gebonden gedrag. De aanwezigheid van een paarverblijfplaats is daarmee uitgesloten.

Verblijfplaatsen met een milde winterfunctie
In het najaar zijn geen waarnemingen gedaan van vleermuizen die wijzen op de aanwezigheid van verblijfplaats met milde winterfunctie duiden binnen het projectgebied. Er zijn geen in- en/of vliegende vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van een verblijfplaats met milde winterfunctie kan daarmee worden uitgesloten.

Vliegroute
Tijdens veldbezoeken in het voorjaar, zomer en najaar zijn enkele overvliegende vleermuizen waargenomen. Gelet op de lage aantallen en het ontbreken van een duidelijke richting, is de aanwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied
Tijdens veldbezoeken in zowel het voor, - als najaar, zijn in het projectgebied en de directe omgeving zeer weinig foeragerende vleermuizen waargenomen. Van een essentieel foerageergebied voor vleermuizen binnen het projectgebied is zodoende geen sprake.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen binnen het projectgebied. De beoogde ontwikkeling heeft hierdoor geen negatief effect op deze essentiële habitatfunctie van de vleermuis in het projectgebied

Het pand dat opnieuw ingericht gaat worden maakt geen onderdeel uit van een aaneengesloten vliegroute voor de vleermuizen. Gezien het ontbreken van een essentiële vliegroute heeft de beoogde ontwikkeling geen negatief effect op deze essentiële functie van de aanwezige vleermuizen.

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een essentieel foerageergebied. Gezien de directe omgeving van het projectgebied is er geen mogelijkheid tot foerageren. Door het ontbreken van deze essentiële habitatsfunctie van de vleermuis en het ontbreken van de vleermuis binnen het projectgebied heeft de beoogde ontwikkeling geen negatief effect op de instandhouding van de soort.

Gelet op de afwezigheid van essentiële verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied binnen het projectgebied is er geen sprake van een negatief effect op vleermuizen als gevolg van de beoogde ontwikkeling. Een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet vereist.

6 Conclusies

Op basis van de resultaten van dit aanvullend soortenonderzoek kan redelijkerwijs worden geconcludeerd dat er geen essentiële habitatfuncties van soorten aanwezig zijn die worden beschermd onder de Omgevingswet. Negatieve effecten op beschermde soorten als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling kunnen worden uitgesloten. Vervolgonderzoek naar beschermde soorten, een vergunningsaanvraag of vervolgstappen zijn niet nodig.

Het projectgebied maakt mogelijk deel uit van het leefgebied voor diverse (zang)vogels (GRAS Advies, 2024) Nesten van broedende vogels en hun omgeving zijn wettelijk beschermd en mogen niet worden verstoord. Verstoring wordt voorkomen door:

- verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, of;
- maatregelen te nemen zodat nesten geen hinder ondervinden, of;
- een broedvogelinspectie en vrijgave te laten plaatsvinden vóór aanvang van desbetreffende werkzaamheden.

GRAS Advies adviseert de resultaten en conclusies voor te leggen aan het bevoegd gezag, de provincie Zeeland.

Zorgplicht
In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de beoogde ontwikkeling, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024).

Bronnen

GRAS Advies (2024). Rapportage Quickscan Flora en Fauna AZC te Terneuzen. Versie 1.0 Huissen.

BIJ12 (2024). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus. Versie 2.0, april 2024.

Stichting Floron (2011). Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Nijmegen. 176p.

SynBioSys Nederland (z.d.). https://www.synbiosys.alterra.nl/synbiosys.svg. Datum geraadpleegd: 00-00-2023.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, januari. Zoogdiervereniging (2024). Wet natuurbescherming/Omgevinsgwet. https://www.zoogdiervereniging.nl/Wet-Natuurbescherming/Omgevingswet. Datum geraadpleegd: 17-10-2024.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. December 2016. Versie 1.3, 5p.

Nationale Databank Flora en Fauna (z.d.). https://ndff-ecogrid.nl/ Datum geraadpleegd: 17-10-2024.

Hunink, S. (2024). Lijst beschermde soorten Omgevingswet. Natuurinclusief, Borculo. 13 p. Datum geraadpleegd: 17-10-2024.

Netwerk Groene Bureaus (2017). Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. Versie november 2023.

Wetten.overheid.nl (2024). Omgevingswet. https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01. Datum geraadpleegd: 17-10-2024.

Interprovinciaal overleg (IPO). (2022). Natuurnetwerk Nederland (ehs). Atlas Leefomgeving.

Ministerie van Economische Zaken. (2018). Natura 2000-gebieden. Atlas Leefomgeving.

BIJ12 (2024). Jurisch Kader behorende bij de Kennisdocumenten Soortbescherming. Versie 2.0, januari 2024.